

Beredskabskorpset, 1996-2004, nye tider, nye navne og brugte biler.

Af Jesper Lind Arpe.

Beredskabskorpsets vognpark belastes ikke af høje udryknings-tal. Alligevel er vognparken udsat for meget høj belastning. De fleste køretøjer er i dagligt brug til uddannelsesformål. Internationale opgaver, de værnepligtiges daglige brug (og misbrug pga. fejlbetjening) samt skarpe indsatser slider hårdt på køretøjerne, ligesom det mod slutningen af 1990'erne i mange tilfælde kneb med at få undervisningsplanerne til at holde pga. mangel på materielressourcer.

20-25 års intens brug af den første generation egentlige fredstidskøretøjer (MB 1113-sprøjter og pionervogne) havde efterhånden slidt de ellers nærmest utrættelige "rund-snuder" op. Samtidig var udviklingen på såvel køretøjs- som udstyrs-området gået stærkt op gennem 1980'erne og 1990'erne.

Beredskabsstyrelsen iværksatte en større investeringsplan for udskiftning af de primære udrykningskøretøjer, således at de eksisterende vogne i udrykningsvagten kunne frigøres til uddannelsesbrug.

Samtidig havde man erfaret, at brandvæsenerne sjældent rekvirerede Beredskabskorpsets standardiserede udryknings-sammensætninger - "standardudrykningerne". Ofte ønskedes f.eks. tankvognsassistance, belysningsassistance eller trykluft-påfyldningsassistance. Andre gange rekvireredes f.eks. udrykningen "standard brand" (sprøjte, pioner, slangegruppe) *suppleret* med vandtankvogn.

Det var således tydeligt, at der i højere grad var behov for, at udrykningssammensætningen skulle ske individuelt ud fra meldingens ordlyd. Det betød at standardudrykningerne "brand" og "miljø" (sprøjte, pioner, miljøcontainer) blev nedlagt. Ønsket om en mere fleksibel udrykningssammensætning afstedkom tillige behov for mere fleksible enheder - altså endnu mere materiel over på containerbaserede enheder.

Som led i materielinvesteringen blev der via Hauberg Technique i Haslev bestilt 7 stk. automobilsprøjter efter svensk mønster, men skræddersyet efter Beredskabsstyrelsens ønsker. I begyndelsen af 1996 kom den første nye sprøjte til Danmark og senere fulgte resten. Sprøjterne fik benævnelser ASP 3200 (efter tankkapaciteten) og blev fordelt til de 6 udrykningspligtige afdelinger samt 1 til Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev. Disse sprøjter udgør i dag (2005) ryggraden i Beredskabskorpsets udrykningsvagter.

Sprøjterne er opbygget af Autokaross i Flöby, Sverige, på MB 1824-chassis. De har 3000 l/m-pumper og 2800 liter vandtank samt 400 liter skumvæsketank. Pakningen omfatter desuden bl.a. 2 stk. 90 m højtryksslangevinder, 12 m skydestige, sektionsstiger, 8 røgdykkerapparater med reserveflasker, lysmast, generator 5 t wire spil, overtryksventilator, frigørelsesudstyr, løftepuder, spineboard m.v.

De hidtidige førstesprøjter, ASP M/81 (MB 1017) og M/82 (MB 1217) blev degraderet til uddannelsessprøjter og de gamle sprøjter, M/70 og M/73 (MB 1113) blev dels flyttet skolen i Tinglev, dels udfaset.

1990'erne indebar også eksperimenter med helt nye containerenheder. Der udvikledes en ventepladscontainer til brug på skadesteder med mange tilskadekomne, en personelrensecontainer til indsats mod farlige stoffer samt en flexcontainer, der skulle indrettes til flere forskellige formål - i første omgang som ny miljøcontainer og redningscontainer.

Redningscontaineren var udset til at erstatte de eksisterende pionervogne. I 2000 udgik de to sidste af de gamle MB 1113-pionervogne, mens Allinges MB 1017 som den sidste pionervogn udgik i 2003, efter en lang periode ude af drift med defekt gearkasse. Redningscontaineren medførte et væld af pionermateriel bl.a. generator på 32 kW, 10 m lysmast med 6 projektører, hydraulisk frigørelses- og løfteudstyr, løftepuder med løfteevne op til 67 tons, kædesave, skæreskiver m.v.

ASP 3200 fra Beredskabscenter Sjælland i Næstved. Foto Tony Frimodt.

Redningscontainer fra Beredskabscenter Midtjylland. Foto Rune Christensen.

I modsætning til de andre centre fik Bornholm ingen tankcontainer i 1990 - her klarede man sig med en brugt Scania-tankvogn. Denne blev dog i 1997 udskiftet med en 8000 liters MB 1824-tankvogn opbygget af Ringe Karosseri, og det skulle vise sig at blive indledningen på et godt samarbejde med den midtfynske karosserifabrik, der siden har leveret et stort antal specialkøretøjer til Beredskabsstyrelsen. Scania'en fortsatte i øvrigt karrieren på Teknisk Skole i Tinglev som uddannelses-tankvogn.

I 1999 måtte Hillerøds tankcontainer skrottes med totalskade efter at være væltet under indsats. I stedet for at få opbygget en ny tankcontainer valgte man at købe en ældre benzin-tankvogn fra Farum Kaserne. Beredskabsstyrelsen lod Ringe Karosseri totalrenovere og ombygge vognen til styrelsens brug. Tanken blev afkortet, så indholdet blev 12000 liter vand og der blev indbygget en ny pumpe. Lige før årtusindskiftet kom den nye tankvogn til Hillerød og kørte her indtil kaserne som led i et politisk forlig om beredskabet blev nedlagt pr. 1. januar 2003 og endeligt afviklet i 2003. Efterfølgende blev tankvognen flyttet til Næstved, hvor den fortsat forretter tjeneste (2005).

Med henblik på at øge uddannelseskapaleten i forbindelse med omlægning af værnepligten til bare tre måneder måtte der indkøbes flere automobilsprøjter. Samtidig var flere af de ældre sprøjter ved at være godt slidte. Økonomien var ikke til investering i fabriksnye køretøjer, så i stedet valgte man - i lighed med mange andre danske brandvæsener - at undersøge mulighederne for at købe brugte sprøjter i Holland.

Hillerøds ombyggede tankvogn på MB 2628. Her er vognen fotograferet på Beredskabscenter Sjælland i Næstved. Foto Tony Frimodt.

Den ene af to MB 1017 sprøjter indkøbt brugt i Holland. Her fotograferet på Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev. Foto Tony Frimodt.

I første omgang skulle der findes et erstatningskøretøj for Haderslevs M/82-sprøjte, som måtte udfases. Desuden skulle Allinge have en "ny" sprøjte som reserve for udrykningsprøjten, idet også deres M/82-sprøjte efter næsten 20 års jævnlig brug (på Bornholm indgik kasernen i årevis som regulært brandvæsen på en tredjedel af øen) var ved at være træt.

Beredskabsstyrelsen købte i Holland en brugt DAF 1500-sprøjte til Allinge og en ligeledes brugt MB 1318-sprøjte til Haderslev. Begge var opbygget af Doeschot/Rosenbauer og begge blev lakeret orange og indsat som ASP 2 ved de respektive centre.

Derudover købte styrelsen seks stk. små DAF 1100-sprøjter - én til hvert beredskabscenter - udelukkende til uddannelsesbrug. Sprøjterne blev ikke omlakeret og kørte derfor i hele deres levetid rundt i rød lakering med det typiske hollandske hvide "mavebælte". DAF'erne viste sig at være det dårligste indkøb i styrelsens historie. De 6 sprøjter var alle over 10 år gamle og de var ikke i en særlig god stand - men de var billige! Lidt efter lidt blev de i al ubemærkethed afhændet ved auktioner sammen med store mængder mobiliseringsmateriel, herunder talrige Land Rovere og MB 911'ere.

Endelig indkøbtes yderligere to stk. MB 1017-sprøjter i Holland. Den ene blev stationeret i Haderslev, hvor den første kørte som orange ASP 3. Den anden kom til Hillerød som rød uddannelsessprøjte, og den skæbne ved Hillerøds lukning er mig ukendt.

Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole i Tinglev har i flere år opkøbt brugte danske brandkøretøjer og i slutningen af 1990'erne udvidede de vognparken med bl.a. en af Frederiksberg Brandvæsens MAN-sprøjter (som siden blev afhændet til Samsø) og en af Søllerød Brandvæsens hollandske MB 1017-sprøjter. Disse to sprøjter blev ikke omlakeret.

Omkring årtusindskiftet vendte bladet igen mht. sprøjteanskaffelser. Fra nu af blev der igen satset på fabriksnye sprøjtekøretøjer. I 1999 (i drift i 2000) købte Beredskabsstyrelsen som en af de første i Danmark en helt ny type sprøjte, bygget af Rosenbauer og leveret af Ringe Karosseri. Der er tale om en letvægts-konstruktion i aluminium, heraf Rosenbauers navn "AT" for aluminiumsteknologi. Sprøjten er bygget på et terrængående 4x4 MB 1528 Atego-chassis og er stationeret på Teknisk Skole i Tinglev. I 2002 fulgte endnu en sprøjte af samme type til Tinglev, denne gang dog i almindelig gadeudgave 4x2.

I 2003 overtog styrelsen endnu en AT-sprøjte, som Ringe Karosseri havde hentet til landet på bestilling fra et andet brandvæsen, som i sidste øjeblik fortrød og valgte en anden køretøjstype. Denne tredje AT-sprøjte i korpset kunne medlemmer af Dansk Selskab for Brandkøretøjer se på kasernen i Næstved på vort særdeles succesfulde besøg 2003. Sprøjten fungerer i dag som lånesprøjte, som på skift udlånes til centrene i forbindelse med hovedrenovering af de svenske ASP 3200-sprøjter.

Det forlyder, at der her i 2005 følger en fjerde AT-sprøjte til Beredskabsstyrelsen.

Rosenbauer AT-sprøjte på MB Atego 1528 4x2 hos Teknisk Skole i Tinglev. Foto Tony Frimodt.

Dobbeltkabine slangegruppe, MB 1523 Atego fra Næstved. Foto Tony Frimodt.

Sideløbende med de mange automobilsprøjter er der også skiftet ud i gruppe af slangegruppevogne. Efter at forsvaret have oplevet flere alvorlige uheld ved transport af værnepligtige på ladet af lastvogne, blev det ved lov forbudt at transportere personer på lastvognslad. Denne praksis var ellers meget udbredt både i Forsvaret og i Beredskabskorpset.

Som led i den generelle udskiftning af korpsets stamkøretøjer blev det derfor besluttet, at lastvogne fremover skulle forsynes med dobbeltkabine i lighed med f.eks. automobilsprøjterne. Endnu en gang blev det Ringe Karosseri, der fik kontrakten. Til dato er der bygget mindst 12 dobbeltkabinelastvogne på MB 1523 Atego. en del af dem er oppakket som slangegruppevogne og sat i udrykning på de tilbageværende fem beredskabscentre. Andre er stationeret på de nu ni statslige støttepunkter, hvor de kører som slangegrupper, ventepladsvogne og en enkelt tung redningsvogn.

Apropos støttepunkter, så blev de oprettet for at styrke det statslige regionale redningsberedskab og reducere responstiden til visse dele af landet. Støttepunktsberedskabernes materiel omtales nærmere i næste del af artikelserien.

Også blandt de mindre køretøjer i vognparken skete der lidt i løbet af perioden 1996-2004. De internationale opgaver medførte, at mindre køretøjer i stigende grad blev leveret i hvid lakering. Således indgår der i dag en del hvide Toyota Land Cruiser og Hilux i vognparken. For de helt små tjenestevognes vedkommende (personbilstørrelsen) måtte Opel vige pladsen for Peugeot, og også lakeringen blev ændret. I erkendelse af, at meget få ønsker at køre rundt i en orange privatbil, er de mange Peugeot'er blevet leveret i mørkeblå. De er betydelig lettere at sælge videre. Der er indkøbt peugeot i flere forskellige modeller bl.a. 106, 307 (så vidt vides er ingen af dem brændt endnu ...), 406 og Peugeot Partner.

Som supplement til de i 1990'erne indkøbte VW T4 Syncro-busser er der tillige anskaffet en række lange og mellemlange busser på MB Sprinter. De lange er hovedsageligt indrettet og udstyret som traditionelle kommunikationsvogne for udrykningsvagt, men de halvlange blev indrettet som såkaldte mobile kommunikationsmoduler som led i investeringerne i terrorkpakken. Indkøbet af Sprintere har frigjort en del T4'ere, der til gengæld bruges som mandskabsvogne - endnu en konsekvens af forbuddet mod persontransport på lad.

Beredskabsstyrelsens nye flagskib blandt kommunikationsvognene er dog den såkaldte LKM - Ledelses- og kommunikationsmodul opbygget af HMK Industri A/S i Hjørring på MB 2528 Atego. Vognen er tænkt som en mobil kommandostation til brug ved de allerstørste indsatser, præcist som man kender konceptet fra udlandet.

Vognen er til dagligt stationeret på kasernen i Næstved og bemannes af specialuddannet personel, som ikke hentes fra den almindelige udrykningsvagt, men tilkaldes ved alarm. til dato (2005) har LKM'en kun været brugt skarpt ved eksplotionsbranden i Kolding (Seest) december 2004.

Til sidst kan nævnes, at mediernes hyppige forveksling af de statslige beredskabscentre med visse kommunale brandvæsener, som af forskellige grunde har valgt at kalde deres stationer for beredskabscentre, valgte Beredskabsstyrelsen i september 2001 at omdøbe de 5 beredskabscentre for at understrege deres tilhørsforhold til Beredskabsstyrelsen i Birkerød. Det betyder at de statslige beredskabscentre i dag hedder Beredskabsstyrelsen efterfulgt af navnet på den pågældende region f.eks. Beredskabsstyrelsen Nordjylland (Thisted) og Beredskabsstyrelsen Sjælland (Næstved).

I næste del af artikelserien, del 6, præsenteres støttepunktsberedskabernes materiel og i seriens del 7, berettes der lidt om den nærmeste fremtid i Beredskabskorpsets vognpark.

Kommunikationsvogn, MB 416 CDI Sprinter, Beredskabscenter Nordjylland. Foto Rune Christensen.

LKM-vogn, Beredskabscenter Sjælland i Næstved. Foto Tony Frimodt.

Fortsættes [...]